

Høringsuttalelse

– Differensiering av industritariffen og nytt kapasitetsledd

Vi viser til Statnetts høring om differensiering av industritariffen og innføring av nytt kapasitetsledd i transmisjonsnettet. Organisasjonene bak denne uttalelsen representerer forbrukerinteresser og næringsinteresser i sluttbrukermarkedet for strøm. Vi har som felles mål at kraftsystemet utvikles på en måte som er kostnadseffektiv, rettferdig og forenlig med nasjonale energi- og klimamål.

Vi støtter hovedretningen i Statnetts forslag om endringer i tariffmodellen. Transmisjonsnettet står foran betydelige investeringer, og etterspørselen etter kapasitet er i dag høyere enn tilgjengelig nettkapasitet i store deler av landet. Det foreligger omfattende tilknytningskøer, og kapasitet som eventuelt frigjøres vil med stor sannsynlighet bli tatt i bruk av nye aktører. I en slik situasjon er det ikke lenger et godt argument at kapasitet vil bli stående ubenyttet dersom eksisterende industri avvikler virksomhet. Alternativ anvendelse av kapasitet er i dag i all hovedsak nytt forbruk, ikke tomgang. Det er også viktig å understreke at den omsøkte kapasiteten i transmisjonsnettet i all hovedsak gjelder nye industriprosjekter og annet stort forbruk, ikke alminnelig forsyning. I lys av dette vil det være urimelig dersom alminnelig forsyning skal bære en økende andel av tariffkostnadene og dermed få høyere nettleie som følge av investeringer som primært utløses av nye, store enkeltforbrukere.

Vi støtter derfor at tariffstrukturen i større grad reflekterer faktiske kostnadsdrivere i nettet, særlig betydningen av maksimalt effektuttak. Et kapasitetsledd vil synliggjøre at høy topplast driver investeringsbehov og fremtidige kostnader. Når investeringene i transmisjonsnettet forventes å øke betydelig i årene fremover, er det riktig og nødvendig at tariffen gir tydelige signaler om at effektbruk og kapasitetsbeslag har en kostnad.

Vi deler også Statnetts vurdering av at fleksibilitet kan bidra til bedre utnyttelse av eksisterende nett, redusere systemdriftskostnader og dempe effekt- og prisspisser. Økt tilbud av fleksibilitet kan dermed redusere eller utsette behovet for nye investeringer, til fordel for alle nettkunder. Rabatter som gis som motytelse for dokumentert fleksibilitet kan derfor være samfunnsøkonomisk begrunnet, forutsatt at de faktisk bidrar til reduserte kostnader i systemet og kan etterprøves.

Samtidig mener vi at tariffene i transmisjonsnettet skal være objektive og ikke-diskriminerende. Likebehandling av alle forbrukere må være et bærende prinsipp. I transmisjonsnettet er det distribusjons- og regionalnettselskapene som representerer alminnelig forsyning gjennom sine tilknytningspunkter. Sett fra transmisjonsnettet er dette aggregert forbruk på lik linje med en stor industrikunde. Dersom fleksibilitet skal belønnes gjennom tariffen, bør likeartet systemnytte

behandles likt og uavhengig av om den leveres av én stor industriaktør eller av mange sluttkunder aggregert gjennom nettet.

Gitt Statnetts argumentasjon og den situasjonen kraftsystemet nå befinner seg i, ser vi ikke grunnlag for at det skal gis en generell rabatt på 20 % til kunder som ikke stiller med fleksibilitet. Tariffreduksjoner bør være tydelig knyttet til dokumentert nettmessig nytte. En industrirabatt uten motytelse innebærer i praksis at øvrige forbrukere dekker en større andel av kostnadene, noe som er vanskelig å forene med prinsippet om rettferdig og kostnadsriktig fordeling. Etter vår vurdering kan en slik rabatt uten motytelse (der merkostnadene bæres av andre) etter statlige regler være statsstøtte etter EØS-avtalen som skal rapporteres til EFTAs overvåkingsorgan ESA.

Vi støtter derfor at tariffreduksjoner i størst mulig grad gjøres betinget av faktisk leveranse av fleksibilitet, samt reflekterer de økonomiske besparelsene som oppnås. Samtidig må tariffmodellen utvikles slik at også alminnelig forsyning kan kvalifisere for tilsvarende tariffreduksjoner når fleksibilitet kan dokumenteres. Betydelig fleksibilitet kan mobiliseres gjennom aggregatortjenester, styring av elbillading og oppvarming, næringsbygg, lokal lagring og andre løsninger i distribusjonsnettet. Statnett bør legge til rette for at distribusjonsnettselskap kan registrere seg og tilby aggregert fleksibilitet i markedet, og på den måten kvalifisere for tariffreduksjon når dette bidrar til reduserte systemkostnader og/eller lavere investeringsbehov i transmisjonsnettet.

Vi støtter således hovedretningen i forslaget om kapasitetsbasert tariffing og tydeligere kobling mellom tariff og fleksibilitet. Forutsetningen er at modellen utformes slik at den fremmer effektiv nettutnyttelse, sikrer likebehandling og bidrar til en rettferdig fordeling av kostnadene mellom ulike forbrukergrupper.

Med vennlig hilsen

Forbrukerrådet

Huseiernes Landsforbund

Hovedorganisasjonen Virke

Elbilforeningen

Solenergiforeningen

Norske Trevarer

Norsk Varmepumpeforening

NHO Elektro